

Nr 559

av herr Norrby i Akersberga m. fl.

om vidgat medinflytande i vissa ärenden enligt byggnads- och miljölagstiftningen.

De enskilda människornas engagemang i miljödebatten har tagit sig allt starkare uttryck, viljan att påverka samhällets utveckling likaså. För att ge ökad tyngd åt sina synpunkter och krav sluter sig människor allt oftare samman i aktionsgrupper, byalag, miljögrupper osv. I debatter och vid kontakter med myndigheter har dessa grupper möjlighet att föra fram sina synpunkter på aktuella ärenden.

Men när den formella ärendebehandlingen vidtar visar det sig att kretsen av sakägare i huvudsak begränsas till dem som har ekonomiska intressen att bevaka, framför allt i egenskap av fastighetsägare, byggherre eller företagsägare. En enskild människa eller en grupp av människor, som kanske hotas av en fullständig omställning av hela tillvaron om en ifrågasatt åtgärd vidtas, ställs i ett avsevärt sämre läge. Här rader inte jämlikhet mellan olika berörda intressenter, vilket många enskilda människor upplever som rättslöshet.

I flera uppmärksamade fall har berättigade intressen inte kunnat hävda sig vid den formella handläggningen av mycket stora och viktiga ärenden, helt enkelt därför att de inte företrätts av sakägare utan "bara" av enskilda människor. Som några exempel bland många kan anges åtskilliga hyresgästföreningars avslagna framställningar att få bli remissorgan åt byggnadsnämnder i detaljplaneärenden, svarigheterna för föreningen Rädde våra vatten att vid handläggning i koncessionsnämnden för miljöskydd få framföra starka opinionskrav mot utbyggnaden av en skogsindustri i Hylte vid Nissan samt Lundby kommunalförenings avvisade försök att överklaga koncessionsnämndens beslut om ett oljeeldat gasturbinkraftverk vid Arendal i Göteborg.

Efter hand som miljö- och byggnadslagstiftningen utvidgas och kompliceras minskar människornas möjligheter att tränga in i sakfrågorna och den formellan handläggningen av dessa. Denna utveckling måste uppmärksammas i det förvaltningsrättsliga reformarbetet.

De enskilda människorna upplever de nu rådande förhållandena inom detta område som att samhället favoriserar vissa intressenter med ställning som sakägare. Denna ger ju rätt till remissyttranden, plädering och besvär. Skall samhällets miljövardssträvanden och ambition att fördjupa miljödebatten vinna respekt måste dessa missförhållanden rättas till. Detta kan ske både genom en vidgning av sakägarbegreppet och genom att nya former utvecklas för information, samråd, sakkunnigbiträde och överprövning.

Med hänvisning till det anförda hemställs¹

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om utredning och förslag om vidgning av sakägarbegreppet i och nya former för handläggning av ärenden enligt miljölagstiftningen så att alla som berörs i avsevärd mån av ett ärende får ökade möjligheter att påverka handläggning och beslut.

Stockholm den 25 januari 1972

SÖREN NORRBY (fp)

i Åkersberga

MAGNUS TAUBE (fp)

KARL-ERIK STRÖMBERG (fp)

GEORG ÅBERG (fp)

KERSTIN ANÉR (fp)

¹ (Se även motion 1972:614.)